

TÓTH ÁGNES

Csak semmi malőr

vígjáték két felvonásban

A történet napjainkban játszódik, egy erdélyi kisváros szeretetotthonában. Lakóit, akik között „álruhás”, kleptomániás, pletykás, szenilis, süket és költői lelkű egyének vannak, nehezen tartja kézben az igazgató, ráadásul az otthonba érkező fiatal újságíró egy beszélgetést kihallgatva mindent félreért, és ebből óriási bonyodalom kerekedik. Többek között a tiszteletest fehéreneműlopással, a vezetőséget és a doktornőt gyógyszerkereskedéssel vádolják, a takarítónőről lehull a lepel, a halott pedig megsértődik, és a saját lábán távozik.

Szereplők: GÁLFI MAMA, 73 éves pletykafészek

GÁLFI TATA, a férje, 75 éves, felesége elviselhetetlen természete miatt iszik

GIZELLE, 55 éves, magas, sovány, arisztokratikus, mindenkit lenéz

PIRIKE, 65 éves, nagyothall, amiből félreértések adódnak

PUPI, 38 éves púpos fiatalember, gyönyörű verseket ír

IGAZGATÓ, 40 éves, szemüveges, állandó szélmalomharcot folytat az öregekkel

TISZTELETES, 50 éves, kövérkés ember, jó humora segíti át a nehézségeken

DOKTORNŐ, 33 éves, időnként rángatja a nyakát

ÚJSÁGÍRÓNŐ, 25 éves, csinos, még nem elég tapasztalt

JOLÁNKA NÉNI, 80 éves, szenilis, nagyothalló időzített bomba

FIATAL KUKTASEGÉD, időnként megjelenik, hogy a konyháról ellopott kanalakat visszaszerezze

TÓTH ÁGNES (1946, Nagyvárad) újságíró, prózaíró, költő. 1990-től a Bihari Napló riportere, szerkesztője. 1994-től 2002-ig a Duna Televízió váradi tudósítója. Több gyermekvers- és prózakötete jelent meg, Csupabohócok című bohózatát 1995-ben mutatta be a váradi bábszínház. Legújabb kötete: Ábécé-parádé (versek kisiskolásoknak, Várad, 2015).

Első felvonás

Társalgó, középen kanapé. Azon üldögél Gálfi mama kötögetve, babos kendőben, nagy zsebű parkettruhában, lábán vastag gyapjúharisnya. Balra tőle Pirike szunyókál, ősz hajjal, pongyolában, könyvvel a kezében. Szája tátva, szemüvege az orra hegyére csúszott. Előttük dohányzóasztal, két oldalán egy-egy fotellel. A jobb oldali fotelben Pupi ül, előtte a dohányzóasztalon sakktábla. Ujjaival türelmetlenül dobol az állán.

A háttérben középen kétszárnyas teraszajtó nyílik az udvarra. Tőle balra két számozott ajtó: 1, 2. A bal oldali fal mellett telefonasztal, rajta telefon és rádió. Felette nagy tükör. A teraszajtótól jobbra filodendron, melynek hatalmas levelei szinte

eltakarják az alatta lévő fotelt. A jobb oldali falon nyílik az ebédlő ajtaja, ahonnan néha tányércsörömpölés és kanálzörgés szűrődik ki.

(Rádióban: „Szeressük egymást, gyerekek”)

GÁLFI MAMA: (Bőszén kötöget, leteszi a kötést, feláll, elindul a rádió felé.) Na, elzárom ezt a zenélő dobozt. Így ni. Elég volt. Még hogy szeressük egymást. Csak lakott volna egy ugyanilyen öregotthonban a dalszöveg írója, akkor nem írt volna ekkora marhaságot! (Ránéz a karórájára és elhúzza a száját.) Megvan a véleményem a drágalátos Gizelle ügyvédnőről. Nem ereszkedik le hozzánk ónagysága. Még ki sem jött a szobájából. Nem ám! Egész nap csak festi meg púderezzi a képét és mindenféle ékszereket aggat magára, amitől úgy zörög, mint a macska farkára kötött üres konzervdoboz!

PIRIKE: (Felkapja a fejét, pislog, feltolja lecsúszott pápaszemét és rikácsolva érdeklődik.) Mi van? Miről beszél, Gálfiné? Kicsit elszundítottam. Mondja hangosabban!

GÁLFI MAMA: (Kiabál.) Gizelle ügyvédnőről beszéllek, ki másról? Le merem fogadni, hogy még mindig alszik. Tizenegy óra. Ronda egy úri szokása van. Mi a véleménye róla, Pirike?

PIRIKE: (Feláll, nyújtózkodik, tornáztatja a két karját, tapogatja a derekát.) Hát, ami igaz, az igaz. Tudja, kedves Gálfiné, az én megboldogult uram, Isten nyugtassa, nagyon kedvelte a finom, intelligens nőket, az Úr bocsássa meg neki, de ha élne és meglátná Gizellét, rögtön tudná, hogy nem úrinő! Mert egy úrinő, kérem szépen, nem így néz ki és nem így viselkedik. Nem ám. És hiába is mondja el annyiszor a tiszteletes úr, hogy hagyjuk rá, és nézzük el a bogarait, mert szenilis, én akkor sem bírom elviselni. Aki szenilis, az szenilis is marad. Nincs igazam?

GÁLFI MAMA: De mennyire, hogy igaza van, Pirike. Úgy van, ahogy mondja. Aki szenilis, az hülye is marad. Mint például Antal úr is, az öreg fűszeres, akit Nagyváradról hoztak ide hozzánk. Emlékszik rá, igaz? Na, hát Antal úr is szenilis volt! Azt állította, hogy a tiszteletes úr ellopta tőle mind a hat gatyáját, meg a tíz pár zokniját.

PIRIKE: Igen, emlékszem. És arra is, hogy szegény tiszteletesünk hiába is mondta neki, hogy Anti bácsi drága, hogy képzeli rólam, hogy lopok, hiszen nem is jönne rá az én száz kilomra a maga negyvennyolc kilós testére szabott gatyá, a kis méretű zoknikról nem is beszélve, de Antal úr csak kötötte az ebet a karóhoz, hogy de igenis a tiszteletes úr fújta meg a holmiit, aki a pokolra fog kerülni, mert egy nagy gazember.

GÁLFI MAMA: És még a halálos ágyán sem bocsátott meg szegény lelkészünknek, pedig az sírva könyörgött az öregnek. Hát ennyit a szenilitásról. Akkor inkább legyen az ember púpos! (Hirtelen észbe kap, hogy ott van a púpos Pupi, ijedten a szája elé kapja a kezét, s behúzza a nyakát.)

PUPI: *(Magából kikelve felugrik a fotelból és az asszonyokra mutat.)* Vagy inkább legyen szerencsejátékos, mint maga, Gálfiné, aki eljátszotta a tetőt a feje felől! Vagy legyen tök siket, mint Pirike néni, esetleg hülye, mint az öreg Jolán barátnőjük ott fenn az emeleten. *(A mennyezet felé mutat kiabálva és hadonászva, majd mérgesen lesepri a sakkfigurákat.)* Ne az én púpommal foglalkozzon, maga vén szarkeverő! Foglalkozzék inkább azzal a bütykös lábával!

GÁLFI MAMA: *(fájdalmasan)* Jaj, jaj, Istenem, ne is emlegesse, rettenetesen hasogat a bütyköm, meg az egész lábam! *(Lehajolva dörzsölgeti.)* Meglátják, időváltozás lesz!

PUPI: Időváltozás, időváltozás. Ezt hajtogatja már egy hete, maga vén levelibéka, mégsem változott az idő egy hangyányit sem.

GÁLFI MAMA: Na és akkor mi van? A maga púpjá is hazudott a múltkor! Megesküdött, hogy azért nyilall, mert esni fog. Én meg három napig nem mertem meglocsolni a begóniákat, nehogy kirothadjanak. El is kókadtak.

(Ebben a pillanatban nyílik a 3-as ajtó és dúdolgatva kilibeg Gizelle ügyvédnő magas sarkú bojtos papucsban. Ötven év körüli. Magas, sovány. Testére színes, nagyvirágos selyem pongyola feszül, vörös hajában hajcsavarók ágaskodnak, nyakában láncok, fülében hosszú függők lógnak, karján karkötők zörögnek. Nagyon erősen van kifestve.)

GÁLFI MAMA: Na, végre megjött az ügyvédnő. Nem hiszek a szememnek. Fel méltóztatott kelni és elvegyülni közöttünk.

GIZELLE: *(Trallalázva körbelibegi a társaságot.)* Igen, fel méltóztatott kelni. Van valami kifogása, Gálfiné? El ne mondja, mert nem érdekel! Ah, jut eszembe, nem kerestek telefonon? Nem? Akkor talán majd később. *(Felsőbbrendűen körülnéz.)* Ó, képzeljék, azt álmodtam, hogy egy csodálatos márványpalota lépcsőjén lépegettem felfelé, egyre feljebb, egyre feljebb *(Karját hattyúszárnyként lebegtetve emelgeti, mutatva, milyen magasra lépegetett álmában.)*

GÁLFI MAMA: Ez azt jelenti, hogy ki fogja törni a lábát!

GIZELLE: Érdekes, a múltkor azt álmodtam, hogy a polgármester úrral táncoltam, és maga akkor is azt mondta, hogy ki fogom törni a lábam. De ezt én nem veszem be! Maga csak azért mond ilyeneket, mert irigyli az intellektüellemet. Mindenki azt irigyli, ami nincs neki. Most pedig megyek villásreggelizni. Maga, Gálfiné, csak kötögesse tovább Itália térképét. Agyó. *(Előkelően bevonul az ebédlőbe. Ajtócsapódás.)*

GÁLFI MAMA: *(Felugrik, utána mutat, felháborodva, elnyújtott hangon.)* Na, mit szólnak? A naccsága délben fog reggelizni. Nem tartja be a házirendet. Mindig ilyenkor libeg elő. Tíz óráig húzza a lóbőrt, tizenegyig meg festi magát. Úgy néz ki, mint egy utcanó! Pfúj!

PUPI: *(Magából kikelve kiabál, miközben a sakkfigurákat próbálja felszedni a szőnyegről.)* Nem értem magát, Gálfiné. Mi a fenének foglalkozik annyit az ügyvédnővel? Minden nap ugyanez a szöveg. Nem unja még? A fene egye meg ezt a szeretetotthont! Hát hol itt a szeretet, mi? Hol? Megmondaná valaki?

GÁLFI MAMA: Maga csak fogja be a száját, púposkám! Tudjuk ám itt mind, hogy maga titokban szerelmes az ügyvédnőbe. Neki írogatja azokat a dilettáns, szemérmetlen szerelmes verseket. Pfúj! Pedig Gizelle legalább tizenöt évvel öregebb magánál.

PUPI: Kikérem magamnak! Érett 38 éves férfiember vagyok és abba szeretek bele, akibe akarok. Érti? *(Rikácsol és felpattan a földről. Fájós lábizületei miatt kissé táncosan ugrabugrál a kanapé körül, Gálfi mama orra előtt hadonászva.)* De maga, maga, Gálfiné, egy vén satrafa, aki még annyit sem ért a költészethez, mint a rozsdás kötőtűje! És a verseim cseppet sem dilettánsak. Még Pirike néni is sírva fakadt, amikor felolvastam.

GÁLFI MAMA: Persze, hogy sírva fakadt. Siket. Mikor maga odaért a versben, hogy „reszkető kezed tenyerembe rejtem”, azt értette, hogy „a reszelőt kedden kenyerembe rejtem”. Sírva fakadt, mert ezt súgta az urának, amikor lesittelték orrvadászatért. *(Pupi mérgesen visszaiül a fotelbe.)*

PIRIKE: *(Felpattan a kanapéről és felháborodva rikácsol.)* Kikérem magamnak a gyanúsítgatást! Sem tepertőt, sem kenyeret nem csentem el kedden! Csak szombaton rejtettem a zsebembe egy lekváros buktát, amihez semmi köze, maga kiállhatatlan vén pletykafészek! Hárpia! *(Szíjogva tapogatja köténye zsebet, kivesz egy buktát és beleharap, aztán tüntetően hátat fordít a kanapén Gálfi mamának.)*

GIZELLE: *(Ebédlőből jön, kekszet rágcسال.)* Imádom a sajtos omlettet. Nem kerestek telefonon?

GÁLFI MAMA: Nem, nem keresték, hogy a fene essen abba a telefonba, meg magába! Na, most elejtettem maga miatt a pamutgombolyagomat, mászhatok utána az asztal alá. *(Négykézláb bemászik a dohányzóasztalka alá, hogy kihalássza onnan a gombolyagot.)* Jaj, a térdem, jaj, a derekam!

GIZELLE: *(Gúnyosan szemléli az öreglány hátsófelét.)* Olyan nagy hátsórésze van magának, Gálfiné, mint egy búbos kemence. Most jól fenéken billenthetném, de nem szennyezem be a papucsomat. Emlékszik még, Gálfiné, arra a csodálatos versre, amit nekem írt Pupi? Ugye emlékszik? „Reszkető kezed tenyerembe rejtem, / Félelmed szirmai rendre lefejttem. / Meztelen valód fehéren bomoljon, / Hullámos szép hajad vállamra omoljon.” *(Szavalás közben kiszedegeti és zsebre teszi a hajcsavarókat a hajából és megrázza a leomló lokniit.)* Ugye, milyen gyönyörű? Ó, istenkém, ez a Pupi egy zseni! Egy jobb sorsra érdemes drága fiú! Jöjjön, kedves Pupi, kíséren el egy sétára a kertben! Olyan ragyogó idő van. Elmondhatja közben néhány szép versét. Tudja, mennyire imádom őket.

PUPI (*Feláll, megcsókolja a feléje nyújtott kezét.*) Már jövök is, szép hölgyem. Ja, Gálfiné, mondja meg Gálfi tatának, hogy másfél órát vártam rá, mert visszavágót akart adni sakkban! Tovább nem várok, adieu!

GÁLFI MAMA: Micsoda groteszk látványt nyújtanak ezek együtt. Mint egy kérdőjel meg egy felkiáltójel. De úgy tűnik, ez egy cseppet sem zavarja őket. (*Felemelkedik a kanapéről és körbeandalog a társalgóban.*) Jöjjön, kedves Pupi, kísérjen el egy sétára a kertben. Olyan ragyogó idő van. Elmondhatja közben néhány szép versét. Tudja, mennyire imádom őket. Trallala, nagy dolgok vannak itt alakulóban. Még hogy szép versek! Egy frászt!

PIRIKE: Maga, Gálfiné, csak ne bántsa Pupit! Ő igazi tehetség. Szerencséje volt, hogy a tiszteletes úr behozta az otthonba, és meggyógyította. Most már nincs szüksége a tolókocsira sem. Szegény Pupi már régen meghalt volna, ha a szomszédai nem találnak rá. Akkor már öt napja nem evett, a víz is befagyott a pincelakásában, ahol a csontvelőgyulladás miatt moccanni sem tudott. Amióta meghalt az anyja, nem maradt senkije, aki ápolta volna.

GÁLFI MAMA: Lárifári, hülye alak. Nem tud megfogni. Magának is megvan a maga baja, Pirike, meg szegény Jolánnak is ott fent az emeleten. Neki három gyereke van, mégse látogatta meg négy év alatt egyik sem. Pedig vaksira dolgozta magát a hímzésekkel, hogy özvegyen fel tudja nevelni őket, ráadásul az egyik fia milliomos. Azt mondják, a rendszerváltás után gazdagodott meg benzinüzérkedésből. Volt olyan nap, hogy háromszor is átment Magyarországra tele tankkal...

PIRIKE: Maga, Gálfiné, csak törődjön a maga dolgával, és ne analizáljon másokat. Elegem van abból, hogy mindenbe beleüti az orrát és mindenkit sérteget. Az emeletről sem jön le senki a társalgóba maga miatt. Már mindenkit megbántott. Inkább ülnek fent és bámulják a tévét, mint hogy lejöjjenek beszélgetni. Jobb lenne, ha inkább a konyhán segítene mosogatni a lányoknak, ha már ennyire unja magát.

GÁLFI MAMA: Maga csak ne mondja meg nekem, mit csináljak és mit ne. Éppen elég volt nyolc évig mosogatnom a drágalátos Popeszku naccságánál, aki pont olyan volt, mint Gizelle, reggeltől estig hajtott, hogy a fene ott egye meg a fajtáját, ahol van, a hét osztályával. A férje megyei párttitkár volt, azért tartotta magát olyan nagyra. Hogy mi mindenük volt ezeknek. Miközben mindenki éhezett és jegyre kapta az élelmiszert, nekik tele volt a hűtőjük minden földi jóval. De nehogy azt higgye, hogy adott nekem valamit is belőle!

PIRIKE: Kötögesse azt a sálat tovább, mert jövőre sem készül el vele. Én meg addig olvasok. Hova is tettem azt a levelet? (*A könyv lapjai közt keresi a levelet, majd megleli, áhítatos képpel olvassa némán.*)

FIATAL KUKTASEGÉD: (*Fehér kötényben, fehér sapkában érkezik, kivágja az ajtót. Gálfi mamához.*) Most megvagy, te vén szarka! Azt hiszed, nem láttam, hogy reggelinél megint zsebre tetted a cifra nyelvű kiskanalat?

(Gálfi mama felugrik a kanapéről és az egyik fotel mögé áll, de a kukta elkapja. Kicsit birkóznak, aztán a fiatalember benyúl Gálfi mama zsebébe és kiveszi a kanalat. Felmutatja, rázza az öreglány orra előtt.)

FIATAL KUKTASEGÉD: Ha még egyszer találok valamit magánál, amit a konyháról gyűjt be, ledugom a torkán. Megértette?

GÁLFI MAMA: Micsoda szemtelenség! Még hogy én lopok. Csak tudnám, ki dugta azt a nyamvadt kanalat a zsebembe. *(Odahajol hátulról Pirikéhez.)* Mit olvas, Pirike? Valami romantika?

PIRIKE: Ábel írta Amerikából.

GÁLFI MAMA: Ábel Amerikából? Azt olvastam.

PIRIKE: Micsoda? Maga elolvasta? Amíg a fürdőszobában voltam, kivette a fiókomból, mi?

GÁLFI MAMA: Nem a fiókjából, hanem a könyvtárból.

PIRIKE: Miket hord itt össze. Ezt nem Tamási, hanem a fiam, Ábriska, Floridából!

GÁLFI MAMA: Jesszusom, magának van egy fia? Három éve élünk itt össze-zárva és még sosem említette.

PIRIKE: Maga mindenkiről tudni akar, aztán meg felhasználja ellenük. Képes kutakodni mások szobájában, mások holmii között. Azt hiszi, nem láttam? Csak saját magáról hallgat nagyokat, mint akinek vaj van a fején. De egy szép napon úgylis kiderül. Nem mondok magának semmit. Punktum! *(A levelet visszat teszi a könyvbe, a melléhez szorítja, és tüntetően hátat fordít Gálfi mamának.)*

GÁLFI MAMA: Nana, csak lassan a testtel! Maga engem csak ne gyanúsítgasson. Törődjék a maga dolgával. És mondja meg a tiszteletes úrnak, hogy hozasson a hollandokkal magának meg Jolánka barátnőjének, ott fenn az emeleten, egy jó erős hallókészüléket, mert már rekedtre ordítottam magam. A múltkor is, a házi istentisztelet végén, amikor a tiszteletes úr felkért, mondjuk el a Miatyánkot, maga kijelentette, hogy nem kér fánkot! Az egész istentisztelet röhögésbe fulladt.

PIRIKE: Mit kell ezen röhögni? Utálok a fánkot, olajos, élesztős, felpuffadok tőle. És ne keverje bele Jolánkát. Mi készülék nélkül is jól megértjük egymást. Nem úgy, mint ahogy maga meg az ura.

GÁLFI MAMA: A nyavalya törje ki az uramat! Le merem fogadni, hogy megint az otthon gazdaságában tesz-vesz. Főleg azóta vetette bele magát a munkába, amióta megszakították a nyugdíjfolyósítását. Az igazgató úr már háromszor is írt a Nyugdíjhivatalba, meg a Munkaügyi Minisztériumba, hogy hat hónapja elmaradtak az öreg pénzével, de még nem kapott választ. Az én uram meg úgy érzi, le kell dolgoznia az ellátását. És képzelje, mit csinált a vén hülye. Koporsót fabrikált magának az asztalosműhelyben. Egy szép nagy koporsót a hulladék deszkákból. Kipolitúrozta, kifényezte, és még a nevét is ráírta az oldalára aranyozott betűkkel.

Amikor belefeküdt, hogy kipróbálja, majd kitört a frász. Most a padláson tartja, hogy ne lássam, és meghagyta a tiszteletes úrnak, hogy abban temessék el. Az meg szavát adta, hogy úgy lesz.

(Énekszó hallatszik: „Ott fogsz majd sírni, ahol senki se lát”, és a teraszajtón, a kertből bejön a társalgóba Gálfi tata. Olyan, mint egy vén vagány. Fején kék baseballsapka, fehér póló és farmernadrág van rajta. Hóna alatt lécek, kezében kalapács.)

GÁLFI MAMA: Ördögöt a falra! Már itt is van Gálfi uraság némi késéssel. Pupi nem várta meg.

GÁLFI TATA: Üdvözetem, vén satrafák! Na, ki került ma terítékre, halljam. Megint Gizelle önagsága, vagy talán jómagam? Képzeljék, kikeltek a kispulykák a tojásokból, amiket a kotló alá ültettem. Igaz, hogy csak három az ötből, de ennek is nagyon örülök. De az a bestia nyúl nem feltalt fialás után három kölykét a hatból? Na de jól a fejére koppintottam. Most mi a fenét bámulnak? Adják inkább ide a cipőjüket, hogy sarkaljam meg! Bár ahogy elnézem magukat, az ülepük hamarabb kopik el, mint a cipősarkuk.

GÁLFI MAMA: Elég volt a kötekedésből, vén pernahajder. Menj inkább a dolgozra és igyekezz vissza, mert Pupi nem fog többet veled sakkozni. Ma is elbolondítottad szegény párát. Másfél órát várt rád, mert azt mondtad, visszavágót akarsz játszani. Még jó, hogy a nagyságos Gizelle elfoglaltságot adott neki. Elhívta sétálni. Mit szólsz hozzá? Te nem hívsz el engem?

GÁLFI TATA: Eltaláltad. Szeretném, ha minden ragyogna. Azt mondja az igazgató úr, hogy újságíró jön az otthonba. A hölgyek is vakarják ki egy kicsit magukat!

PIRIKE: Újságíró jön az otthonba? Jézusom! Akkor biztosan rólam is fog írni, és akkor elküldöm a lapot Ábriskámnak Amerikába, hadd lássa, milyen híres lettem.

GÁLFI MAMA: Még hogy híres. Egy frászt. Mitől lenne híres egy siket vénaszony meg egy csomó szenilis vénember?

GÁLFI TATA: Szenilis az öreganyád. Szerintem inkább az érdekli a riportert, hogy mivel támogatnak minket a hollandok.

GÁLFI MAMA: Az igazgató feleségének a sok csiricsáré ruhájával.

GÁLFI TATA: Mit jár a szád annyit? A te télikabátod is tőlük van. Meg a drága gyógyszer az érszűkületedre. Az is, ami rajtam van. Ezek mind jó cuccok, arról a porcelán nippről nem is beszélve, amit lenyúltál az igazgató úr komódjáról. Megyek, megjavítom a kerítést. Mondják meg Pupinak, hogy egy óra múlva itt vagyok és megmattolom!

GÁLFI MAMA: Még hogy siet vissza, ha csbukot kap, leküldi a torkán és estig nem kerül elő. Pedig megmondta a doktornő, hogy az öregnek árt a pia. Rossz a szíve és magas a vérnyomása.

(Ebben a pillanatban az ebédlőben megkondul háromszor a kolomp. Pirike feláll és elindul az ebédlőajtó felé.)

PIRIKE: Na, hála Istennek, kész az ebéd! Maga nem jön, Gálfiné? Most elcsenhetné a cifra nyelű villát is. *(Ki, az ebédlő felé.)*

GÁLFI MAMA: *(Utánakiabál.)* Ne gyanúsítgasson, mert elmondom, hogy lopja a buktát! *(Ekkor lép be az udvarról Pupi és Gizelle.)* No lám, jön már befelé a furcsa szerelmespár is: a kérdőjel meg a drágalátos felkiáltójele.

GIZELLE: *(Pupiba kapaszkodva, nevetgél és kis virágcsokrot szorongat a kezében.)* Nem kerestek telefonon? Akkor talán majd később. Köszönöm a szép délelőttöt, Pupika, és a virágokat is. Maga egy igazi lovag. Jöjjön, drágám, menjünk ebédelni! Estére pedig írja le nekem a gyönyörű verseit. Majd beteszem az imakönyvembe.

GÁLFI MAMA: Ó, imakönyve is van?

PUPI: Ne sértegesse Gizellét, maga vén irigy pulyka, mert velem gyűlik meg a baja. Jöjjön, kedves Gizelle, ebédelni. Ne törődjön ezzel a vén boszorkánnyal.

GÁLFI MAMA: A kis Frankenstein! *(Úgy tesz, mintha kirázná a hideg.)* Brrrr. *(Összecsomagolja a köténvalót és ravaszul körülkémlel.)* Tiszta a levegő. Végre megnézem azt a titkos fiókocskát a nagyságos ügyvédnö íróasztalában. *(Feláll és besettenkedik a 2-es számú szobába.)*

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Hahó, itt a sajtó! Van itt valaki? Hát persze, hogy nincs. Megmondta a portás, hogy késni fog az igazgató. Ez az egyik legjobb öregotthon a megyében, és két nap múlva ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját. Hát ezért vagyok itt.

(Az újságíró megpihen a filodendron nagy levelei alatt. Pár másodperc múlva, nagy hangzavar közepette és erősen hadonászva, balról a társalgóba lép az otthon hórihorgas, negyven év körüli igazgatója, mögötte a szelíd, gömbölyű hasú tiszteletes és egy harminc körüli, aránylag csinos, fehér köpenyes nő, aki időnként idegesen félrerántja a nyakát. Az ebédlőbe igyekeznek, de az igazgató hirtelen elállja az útjukat. Az újságírónőt nem veszik észre.)

IGAZGATÓ: Mint az otthon igazgatója, büszkén mondhatom önnek, tiszteletes úr, és magácskának, kedves doktorkisasszony, hogy az emeleten kialakított gyengélkedőt szépen rendbe tettük holland barátaink segítségével, és az öregeket segédeszközökkel is elláttuk. Ennek ellenére néhányuk miatt nagyon nyugtalan vagyok. Szeretném, ha nem lenne miattuk semmi malőr! Megértették? Csak semmi malőr! Maga, tiszteletes úr, hasson oda jobban lelkileg, ön pedig, kedves doktornő, az egészségüket óvja, minden tudásával. És kérem, vigyázzanak jobban Jolánkára, ott az emeleten. Az öreglány állandóan azt hangoztatja, hogy lopjuk a segélyt, amit a hollandoktól kapunk.

TISZTELETES: Mintha bármit is lehetne tenni! Jolánka néni már csak olyan, mint Anti bácsi volt, az öreg fűszeres, akit Nagyváradról hoztunk ide tavaly. Az is állandóan azt hangoztatta, hogy még egy ilyen gazember tiszteletest, mint amilyen én vagyok, nem látott, mert elloptam tőle hat gatyáját és tíz pár zokniját. Már a személyzet is tudta. Majd lesült a képemről a bőr! A doktornő is megmondhatja.

DOKTORNŐ: *(Panaszkodva és a fejét jobbra rángatva.)* Így van. Itt az én doktori tudásom sem segít. Nekem ugyanis azt vágja állandóan a fejemhez Jolánka, hogy lopom a betegektől a drága holland gyógyszert, és feketén eladom a helybelieknek.

IGAZGATÓ: Hát ez elég nagy baj. Holnap újságíró érkezik az otthonba. Riportot akar írni rólunk. Leszünk mi bajban! És akkor még Gizelléről nem is beszéltem. A tizenöt bentlakó közül ez a két öreglány két bomba. Persze nem szexbomba, he-he-he.

DOKTORNŐ: Gizellére ne legyen gondja az igazgató úrnak. Mostanában jól viseli magát. Jót tett neki a szerelem. *(Kétszer egymás után jobbra rántja fejét.)*

IGAZGATÓ: Tudják, még most is ég a fülem, ha eszembe jut, hogy a tavaly látogatóba érkezett kisjenői tiszteletes asszonyt Gizelle prostituálnak nézte és közölte vele, jól tudja, hogy azután lopta meg a német nagykövetet, miután leitatta, de legyen nyugodt, majd ő megvédi a bíróságon, mert Erdélyben ő a legjobb ügyvéd.

TISZTELETES: *(Gurgulázva nevet.)* Azt én sem felejttem el egyhamar, igazgató úr. Még szerencse, hogy a kisjenői tiszteletes asszonynak jó humorérzéke van és kitűnő pszichológus. Így hát megígérte Gizellének, hogy felhagy a lopással meg az ősi mesterséggel, és azt is megígérte, hogy hamarosan telefonálni fog neki, hogy mint védőügyvédjével megbeszélje az ügyet. Jaj, bár ne tette volna, mert azóta Gizelle minden öt percben megkérdezi, nem keresték-e telefonon, és ez a többiekre igen rossz hatással van. Csak tudnám, hogy az igazgató úr miért nem utaltatja be végre a pszichiátriai intézetbe.

IGAZGATÓ: Nem tehetem. Tudja jól, hogy milyen nagy vagyont testált ránk az ügyvédnő, azzal a feltétellel, hogy élete végéig itt élhessen. Bevallom, én csak Jolánkától rettegek, mert mi lesz, ha előveszi a rögeszméjét és tele-tömi az újságíró fejét azzal, hogy mi kilopjuk a húst az öregek tányérjából, hogy két teherautó ruhát elemeltünk, én pedig hazavittem az otthonnak adományozott színes tévét és az automata mosógépet, a damaszt ágyneműkről nem is beszélve.

TISZTELETES: Ne aggódjon, igazgató úr! Megbeszélem a feleségemmel, hogy arra a pár napra, amíg a riporter itt tartózkodik, lakjon nálunk Jolánka néni. Így majd nem fognak találkozni, és mindannyian elkerüljük a kellemetlenséget. Meglátja, nem lesz semmi malőr.

IGAZGATÓ: Nagyszerű, nagyszerű, igazán mondom, ez éppen olyan, mintha én mennék pár nap szabadságra, és már a gondolattól is tíz évet fiatalod-

tam. Hű, milyen finom illatokat érzek. Jöjjön doktornő, jöjjön tiszteleteském, menjünk be az ebédlőbe! *(Átöleli a doktornő vállát és mindhárman bevonulnak az ebédlőbe.)*

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Micsoda eget verő disznóság folyik itt! Még szerencse, hogy hamarabb érkeztem. Okvetlenül beszélnem kell Jolánkával, mielőtt még elviszik innen. Micsoda egy maffia!

(A fiatal nő előkotorja a táskájából apró kezitükrét és rúzsát. Kicsit bemázolja durcás ajkát, és éppen ki akar lépni a dísznövény mögül, amikor észreveszi, hogy kinyílik a 2-es ajtó. Gálfi mama kidugja a fejét, óvatosan körülkémlel, aztán hirtelen kilép. A kezében lévő sárga borítékot diadalittasan meglengeti és fújtatva indul az újságíró nő irányába, az pedig ijedten húzódik vissza a levelek mögé.)

GÁLFI MAMA: Ó, te bűdös csalo! Te festett madárijesztő! Most elkaptalak! Na várj csak, előlem nem menekülsz, te, te értelmiségi, te!

(Valahol cigányzene szól. Az udvarról behallatszik a tyúkok kotkodácsolása. A konyhából pedig az evőeszközök zörgése és egy alt hangú nőszemély hangja: „Százszor megmondtam, hogy csak annyi szelet kenyeret vegyenek ki a kosárból, amennyit meg tudnak enni. Micsoda dolog beleharapni, aztán otthagyni. Mindennap egy rakás friss kenyeret kell a disznók elé dobnom. És igyekezzenek befejezni az étkezést, mert nem fogok estig mosogatni maguk után!” Nyílik az ebédlő ajtaja és Gizelle libben ki rajta. Tánclépésekkel libeg keresztül a termen, karjait pillészárnyként emelgetve, miközben dúdolgatva szaval.)

GIZELLE: „Reszkető kezed tenyerembe rejtem, / Félelmed szirmait rendre lefejtem, / meztelen valód fehéren bomoljon, / hullámos szép hajad vállamra omoljon... la-la-la-lala” *(Megperdül a sarka körül, megcsókol egy papírlapot, amin a vers van, a keblére szorítja, aztán belép a 2-es szobába és becsukja az ajtót.)*

(Hamarosan kilép az ebédlőből Gálfi mama is. Kezében veder, felmosórongy, seprű, körülkémlel, odasettenkedik Gizelle szobájához, ajtóra tapasztott füllel hallgatózik, majd szorosan az ügyvéd nő ajtaja elé rakja a takarítóeszközöket, a seprűt pedig keresztbe teszi az ajtó előtt.)

GÁLFI MAMA: Na, sikerült elemelnem a kamrából a seprűt, a vödröt meg a felmosórongyot. A nagyságos ügyvéd nő, ha majd kijön, jól belebotlik! Már alig várom. Most pedig kötögetek egy kicsit, mert az mindig megnyugtat. Látom, szállingózik már kifelé az ebédlőből Pupi meg Pirike is. Milyen elégedett pofát vág a púpos kis Rómeó. Na, majd meglátjuk, hogy egy óra múlva hogyan hervad le a szerelmetes mosoly az ajkáról. *(Elégedetten tapogatja meg a zsebét, amiből jócskán kikandikál a sárga borí-*

ték széle, és mint aki jól végezte dolgát, lehuppan megszokott helyére, a kanapéra, előkotorja a szatyrából a kötnivalót és folytatja a kötögetést, miközben vidáman énekel.) „Nem csak a húszéveseké a világ...”

(Ekkor kivágódik az ebédlő ajtaja és kirobog a Fiatal kuktasegéd. Egyenesen Gálfi mamához megy, annak zsebébe nyúl és diadalittasan kihalsz egy villát.)

FIATAL KUKTASEGÉD: Szégyellje magát, vén szarka. Ez a villa nem a maga zsebébe, hanem a mosogatóba megy! Maga meg a sittre, ha megint rajtakapom. Megértette?

GÁLFI MAMA: Ne fenyegetsen, mert magába döföm a kötőtűmet. Fogalmam sincs, hogy került ez a villa a zsebembe. Valaki beledugta, mikor nem figyeltem oda.

FIATAL KUKTASEGÉD: Az a valaki a maga keze volt. Jó lesz, ha elbeszélget vele. *(El.)*

(Lassan beszállingózik az ebédlőből a társalgóba Pirike néni, majd Pupi. Pupi továbbra is a sakkgúrákat tologatja, Pirike leül Gálfi mama mellé és olvasgat, Gálfi mama meg jókedvűen énekel és kötöget, időnként hátra-hátrapislogva a 2-es ajtó felé.)

PIRIKE: Ahogy a mi kedves Borbálánk főz, az egy istenáldása.

PUPI: Hagyja már abba a kornyikálást, Gálfiné, mert elered az eső! Inkább azt mondja meg, hol van az ura? Még ebédelni sem jött.

GÁLFI MAMA: Legalább több maradt magának. De nem tagadom, most már én is ideges vagyok. Remélem, nem itta le magát a sárga földig, mint a múlt héten. Tudja, minden fusit elvállal az otthonon kívül is, aztán a csbukot leküldi a torkán. Jobban érzi magát odakinn, mint idebent. Ma biztos megint megvette a lottót is. Arról ábrándozik, hogy megüti a főnyereményt és akkor veszünk egy kis kertés házat.

PIRIKE: Jól hallottam? Kertés házat mondott? Hát igen. A lottón biztosabb egy ház árát megnyerni, mint a piramisjátékon. Azt hiszi, viszontlátja valaha is a pénzét? Hát téved. Stoica urat, a nagy szélhámosság atyját ma kísérték át a börtönből a tárgyalásra. Hallottam a híradóban. Több ezer becsapott ember meg majd szétverte a bíróság épületét! Mind a pénzüket követelik. De sohanapján fogják viszontlátni.

GÁLFI MAMA: Csak ne tartson itt nekem erkölcsi prédikációt! Nem tud maga semmit a kinti életről, meg a nagy inflációról. Itt él már tíz éve a jó meleg falak között biztonságban, ahol etetik, itatják, öltöztetik és ápolják, ha kell. De én és az öregem olyan kevés nyugdíjat kaptunk, hogy alig telt belőle lakbérre, tüzelőre meg gyógyszerre. Ennivalóra szinte semmi nem maradt. Piramisjáték vagy sem, a végén úgyis itt kötöttünk volna ki, mert kénytelenek lettünk volna felzabálni a házat a fejünk felől. *(Feláll, leteszi a kötést és elindul a telefonasztalhoz, a kancsóból vizet tölt magának*

és iszik, majd az udvar felé nézve felkiált.) Nézzék már, ott jön lihegve az igazgatónk! Még sose láttam ilyen feldúltnak. Valami történhetett.

(Az udvarról kiabálás hallatszik be. Kétségbeesett ábrázattal berobog az Igazgató, hóna alatt zilált iratcsomót szorongatva.)

IGAZGATÓ: A fene egye meg, a nyavalya törje ki! Hát ilyen nincs! Ilyen nincs! Megáll az eszem! Teljesen meg vagyok zavarodva. Amióta kineveztek igazgatónak, ilyen rohadt napom még nem volt a bűdös életben!

GÁLFI MAMA: *(Ijedten ugrik hozzá, belekapaszkodik a karjába.)* Mi az, mi történt, igazgató úr?

IGAZGATÓ: Hogy mi történt? Fogózzanak meg! De jól fogózzanak meg, mert olyat mondok, hogy eldőlnék! Főleg maga, Gálfiné.

PUPI: Mondja már meg, az isten szerelmére, hogy mi a fene történt!

IGAZGATÓ: Képzelmek, most kaptam a hírt, hogy meghalt Gálfi tata.

Képzelmek... Alig tíz perce közölték velem, hogy az öreg elhunyt...

GÁLFI MAMA: *(Jajveszélve.)* Jaj, jaj, én édes uram, kedves öreg párom! *(A szívéhez kap és aléltan hanyatlik a kanapéra.)*

PUPI: Szent ég, hozzanak vizet, gyorsan, gyorsan! Hé, öreganyám!

(Odaugranak Gálfi mamához, pofozgatják, legyezgetik, míg magához nem tér, aztán mély megrendüléssel bámulnak egymásra.)

MINDENKI EGYSZERRE: Istenem, uram! Szegény Gálfi tata. Nem fog már nekünk többet énekelni.

GÁLFI TATA: *(Düldöngélve jön.)* „Ott fogsz majd sírni, ahol senki se lát, / Százszor megcsókolsz majd egy szál ibolyát. / Akkor már késő...” Na mi van, mi a fenét bámulnak olyan megrökönyödve, mi? Mi ez a gyászos gyülekezet? Ki a fenét temetnek, he?

PUPI: Magát gyászoljuk, Gálfi tata, éppen hogy magát, az úristenit a részeges fajtájának.

GÁLFI TATA: Mit beszélnek ezek itten, igazgatókám, he? Mondja, be vannak ezek rúgva? Hogy lehetséges, amikor maga betiltotta itten a piálást, dirikém?

IGAZGATÓ: Jó, hogy jön, öregem! Van egy kis probléma. Valamelyik marha, ott fenn a nyugdíjosztályon, lehúzta magát tévedésből az élők listájáról. Azért nem folyósítják már fél éve a nyugdíját. Most telefonáltak, hogy maga meghalt, ne is várjuk a pénzét.

GÁLFI TATA: *(Ordít.)* Hogy a kutya úristenit a rohadt zsványoknak! Direkt likvidáltak, hogy valamelyik pernahajder közülük ily módon tudja használni azt a szégyentelenül kevés nyugdíjamat, amit a román kormány negyven keservesen ledolgozott évem után odalökött nekem. Híjnye a nemjőjét, majd adok én nekik, hogy megemlegetik! Jézus Mária, igazgatókám,

de hiszen én nem is tudok jól románul! Régi magyar ember vagyok én, kérem, aki itt ragadt, csak a nyelv nem ragadt rám. Hát hogy a fenébe fogom én azokat ott fent a minisztériumban lekutyapicsázni, he?

IGAZGATÓ: Elkíséri az otthon ügyvédje. Megfogalmazzuk a kérvényt, csatoljuk a szükséges iratokat és magát mint élő dokumentumot. Most pedig megkérem, hogy tartsa be a házi szabályzatot és ne piáljon, mert bizonyisten kirúgom innen, ha elintéztük a feltámadását, aztán mehet egy üres boroshordóba lakni. Megértette, vén szeszkezán?

GÁLFI TATA: Megértettem, nem vagyok hülye, de inkább a feleségemmel beszélje meg a dolgot, mert miatta vagyok kénytelen inni.

GÁLFI MAMA: Mondtam, hogy ne ferd az ördögöt a falra, te hülye vénember, de te nem hallgattál rám! Mi a fenének fabrikáltál koporsót magadnak? He? A nyavalya törjön ki! Kilelt a hideg, amikor belefeküdtél.

GÁLFI TATA: Ki kellett próbálnom, hogy kényelmes-e. Csak nem gondolod, hogy asztalos létemre egy államilag elfuserált ládában fogok örök nyugalomra térni? És ne vartyogj itt nekem, és ne lökdöss, mert behúzkod neked egyet, te, te, piramisjátékos! Akkor nem tört ki a nyavalya, amikor eljátszottad a tetőt a fejünk felől, mi? Csak most vagy ilyen túlérzékeny? Hajléktalanná váltunk miattad, és ha a tiszteletes úr nem hoz be ide minket az állomás váróterméből, ahol már egy hete aludtunk, akkor már régen megfagytunk és éhen haltunk volna! Úgyhogy ne kerepelj itt nekem és ne mondd meg, mit csináljak, mert lekeverek neked egy akkora balegyenest, hogy áttöröd a falat!

GÁLFI MAMA: A fene a nagy pofádat, már megint ittál! Attól vagy ilyen bátor, mi? Na, majd kapsz te a tiszteletes úrtól ezért, meglásd!

GÁLFI TATA: Mit köze ehhez a tiszteletesnek? Neki ott van a Jóisten kapaszkodónak, nekem meg a jó kis borocska, he-he-he. Nana, csak ne lökdöss, öreglány, mert ha én meglöklek, meg sem állsz a baromfiudvarig!

PUPI: *(Túlkiabálja az öregeket és táncikálva közéjük furakodik.)* Elég volt a veszekedésből! Jöjjön tata, játszunk le azt a sakkpartit, mielőtt még szokása szerint elalszik! Ide üljön a dohányzóasztalhoz!

(Gálfi tata kihúzza a mellét, megfordítja baseballsapkáját a fején, majd Pupihoz lép és kétszer megsimogatja a púpját.)

GÁLFI TATA: Remélem, Pupikám, nem haragszik, ha én most megsimogatom a púpját? Háromszor egymás után. Így ni! Azt mondják, ez szerencsét hoz. Ha ez igaz, akkor én most megverem magát! *(Leül Pupival szemben és sakkozni kezdenek.)*

(A rádióban halk zene szól. Pirike a levelét olvassa. Gálfi mama öklét rázza a párja felé, morogva, aztán megtapogatja a sárga borítékot, ami kikandikál a zsebéből, és jelentőségteljesen bólogatva elvigyorodik.)

GÁLFI MAMA: *(Fenyegetően a férje felé.)* Jön még kutyára dér!

(Gálfi tata felemelkedik a székről, de Pupi visszanyomja.)

PUPI: Hagyja a fenébe az öreglányt, hadd dühöngje ki magát, addig úgysem lesz nyugtunk tőle.

(Balról bejön nyakát meg-megrántva a doktornő egy orvosságos tálcával, vérnyomásmérővel. A tálcát a telefonasztalra teszi.)

GÁLFI TATA: Na, megjött a drága doktorkisasszony. Már csak ő hiányzott a boldogságomhoz. Állandóan rángatja a nyakát, méregeti a vérnyomásmat, teletöm keserű pirulákkal és megtilt minden földi jót, élen a borocskával.

DOKTORNŐ: Szép jó napot kívánok mindenkinek. Remélem, jól vannak. Pirike, magával kezdem. *(Kiabál.)* Mondom, Pirike, magával kezdem. Gyorsan, gyorsan, tűrje fel a ruhája ujját! Úgy, úgy. Nos, Pirike, hamarosan jobban fog hallani.

PIRIKE: *(Fejét rázva.)* Téved! Semmit sem fogok vallani. Kérdezze meg Gálfinét. Neki sem árultam el semmit Ábelről meg Amerikáról.

DOKTORNŐ: Hogy jön ide Tamási Áron?

PIRIKE: Milyen Áron? Én Ábelről, a fiamról beszélek.

DOKTORNŐ: Jól van, jól van, nyugodjon meg. Majd minden rendbe jön. A tiszteletes mondta, hogy kap halláserősítő szerkezetet.

PIRIKE: A tiszteletes téved. A vallás nem erősíti a szervezetet. Legfeljebb a lelket.

DOKTORNŐ: Na most már elég volt. Fejezze be a kabarét, jó? Ami sok, az sok. Azért annyira hülye nem vagyok! Legfeljebb leszek, ha belegabalyodom ebbe a hülye párbeszédbe! *(Gálfi mamához fordul.)* Adja a karját, Gálfi mama! Atyaisten! Mi van magával? Ma nagyon magas a vérnyomása! Egészen a plafonon van!

GÁLFI MAMA: Még csodálkozik, hogy magas? Hát már hogyan lenne az, amikor ma vesztettem el az uramat. Az igazgató úr hozta meg a halálhírét. Ezek után még elvárja, hogy jól legyek?

DOKTORNŐ: Mondja, Gálfiné, maga ivott?

GÁLFI MAMA: Nem én ittam, hanem a drágalátos párom, akit eltettek láb alól.

GÁLFI TATA: Igen, igen. Igaza van az asszonynak. Engem, így, ahogy vagyok, teljes életnagyságban a túlvilágra küldtek a hivatalos szervek, hukk, és úgy nézzen rám a kedves doktorkisasszony, hogy én már nem is létezem! Persze azért néhány fröccsöt felhajtok önhatalmúlag, he-he, hukk. Egy hullát ugyanis senki sem szokott felelősségre vonni piálásért. *(Közben a Doktornő Gálfi tata felé indul.)* És nagyon kérem kiskegyedet, ne nyúljon

hozzám! Ha maga orvos, akkor tudnia kell, hogy a halottaknak nincs vérnyomásuk. Hess, hess innen! Hukk! *(Ellökdösi maga mellől a doktornőt.)*

DOKTORNŐ: *(Többször félrerántja a fejét.)* Mi a fene van magukkal? Meg vannak húzatra? Be vannak rúgva? Jelenteni fogom az igazgató úrnak, miket hordtak itt össze!

PUPI: Nem kell jelentenie. Az igazgató úr már dél óta tudja, hogy Gálfi tata nincs az élők sorában.

GÁLFI MAMA: Persze, hogy tudja, hiszen ő hozta meg a halálhírét.

DOKTORNŐ: *(Rángatja rettenetesen a fejét, ideges.)* Hát persze. Naná, hogy ő hozta meg a halálhírét. Én meg ugye egy részeg hullával beszélgetek itt, aki elhunyt alkalmából éppen hülyére veri Pupit sakkban. Csak nem képzelik, hogy hagyom magam kikészíteni?! Nem én! Én ugyanis már bevettem a nyugtatóimat. Sőt, dupla adagot vettem be... Engem aztán nem fognak kicsinálni, mint az elődömet, a szegény Emília doktor asszonyt! Ahhoz korábban kell felkelniük... *(Benyúl a zsebébe és még bekapdos pár pirulát. Idegesen körülnéz, és mert nincs kin levezetnie a mérget, dühösen rámutat a seprűre, vederre és felmosórongyra, ami a Gizelle ajtaja előtt áll.)* Ki hagyta a takarítóeszközöket éppen itt a társalgóban, ahol a vendégeket is fogadni szoktuk? Halljam, ki hagyta itt?

GÁLFI MAMA: Hát a takarítónő, ki más

DOKTORNŐ: Az ki van zárva. A takarítónő ma szabadnapos, mert meghalt az anyósa.

GÁLFI MAMA: Akkor jó napja van. Ennek ellenére, a takarítónő ott van benn a szobában! Nekem eliheti! De már nyílik is az ajtaja.

(Ebben a pillanatban lép ki Gizelle a szobájából, megbotlik a vödörben, és nagy csörömpölés közepette hasra vágódik.)

GIZELLE: *(sikítva)* Segítség, segítség! Eltörött a lábam, jaj, eltörött a lábam!

GÁLFI MAMA: Na látja! Én megjósoltam, hogy el fog törni, de maga nem hitte el.

(A doktornő odaugrik Gizelléhez, felsegíti és megtapogatja a lábát.)

DOKTORNŐ: Nyugodjon meg, Gizelle, nem tört el, csak egy kis zúzódás van a térdén.

GÁLFI MAMA: Hogy én milyen peches vagyok.

(Gizelle vészjóslón Gálfi mama felé sántikál. A haja loknikban himbálózik a fején, a pongyolája szétnyílik és kilátszik sovány mellcsontja. Hisztérikusan visít.)

GIZELLE: Le merem fogadni, hogy a maga műve volt az egész, vén csoroszlya! Azért csinálta, mert féltékeny rám! Irigyli az én intellektüellemet! *(A zse-*

bébe nyúl és egy marék hajcsavarót vág Gálfi mamához.) Be fogom perelni szándékos testi sértésért!

DOKTORNŐ: Gizelle, megkérem, hogy csillapodjék le, aztán küldje ki a szobájából a takarítónőt, mert beszédem van vele.

GIZELLE: *(Csodálkozva.)* Milyen takarítónőt? Nincs itt semmiféle takarítónő.

GÁLFI MAMA: *(Felugrik, izgatottan kiabál és Gizellére mutat.)* Dehogy nincs! Nagyon is van! Mégpedig itt áll előttünk, teljes életnagyságban! Mert a takarítónő nem más, mint maga Gizelle, akinek az igazi neve Boros Mariska! Maga, drágaságom, csak egy szimpla cseléd, aki egy Gizelle nevű ügyvédnőnél szolgált évekig, míg az meg nem halt!

PIRIKE: *(Felugrik.)* Jesszusom, meghalt a takarítónő?

GÁLFI MAMA: Nem, dehogyis halt meg. Még csak most kelt igazán életre! Ez a levél a bizonyíték! Felolvasom maguknak, győződjenek meg róla! *(Izgatottan előhalássza a zsebéből a sárga borítékot, és a benne lévő levelet a síri csendben olvassa.)* „Alulírott Szentpéteri Gizelle ügyvédnő, született 1930. június 20-án Marosvásárhelyen, értelmem teljes birtokában kijelentem, hogy nem lévén senki élő rokonom, halálom után Boros Mariska takarítónőmre hagyom ruháimat és ékszereimet, két évtizedes hűséges munkájáért és segítőkészségéért, amiért betegségemben ápolt. Kérem Barnabás Jenő tiszteltes urat, vegye be szeretetotthonába a beteg, magányos asszonyt, és élete végéig gondozza őt. Eltartásáért cserébe az egyházra testálok háromszobás magánházamat berendezéssel együtt, valamint tíz hektár földemet és nyolc holstein tehenemet. Keltezés: 1993. december 8. Aláírás: Szentpéteri Gizelle ügyvéd.”

(Gizelle felsikolt és eldől, mint egy hosszú nyelű partvis. Nagy puffanás. Mindenki döbbenten ugrik fel, Pupi ijedten Gizelléhez táncikál. Letérdel hozzá, átöleli a vállát és megemeli a fejét.)

PUPI: Jaj, kedvesem, drága Gizellém, illatos orgonaszálam, ne hagyjon itt! Térjen magához, hiszen nincs semmi baj. Ez a Gálfiné egy abnormális, rosszmájú, irigy vénasszony, aki mindent kitalál, hogy lejárássa a maga nagyszerű és nemes érdemeit. Csak nem fog miatta megfutamodni!

(A Doktornő előkotor a zsebéből egy üvegcset, kidugaszolja, és letérdelve párszor elhúzgálja Gizelle orra előtt.)

DOKTORNŐ: Ébredés, Gizelle! Gyorsan, gyorsan! Úgy, úgy. Na végre. Kinyitotta a szemét.

GIZELLE: *(Felül. Kábán a homlokához nyúl.)* Ah, nem kerestek telefonon? Nem? Akkor talán majd később. Kérem, segítsenek felállni, le akarok feküdni. Nagyon rosszul vagyok.

GÁLFI MAMA: Ravasz dög! Szimuláns, csaló!

DOKTORNŐ: Fogja be a száját, Gálfiné, maga vén bajkeverő! Már így is túlfeszítette a húrt. Most bevisszük az ügyvédnőt a szobájába. Pupi, segítsen, legyen szíves.

(Gizellét betámogatják a szobájába.)

GÁLFI MAMA: Még hogy intellektüell! Csak egy cseléd! De én lelepleztem végre. Hiába, nekem jó orrom van. Engem ne csapjon be és ne nézzen le egy ilyen... ilyen takarítónő!

(Pirike és Gálfi tata felállnak, a Gizelle ajtajához mennek és hallgatóznak.)

GÁLFI MAMA: Na, mi van? Mi a fene ütött magukba? Nem is örülnek? Hiszen ezután nem fog lenézni minket az álnagysága, és nem kell eltűrjünk a hisztériás allűrjeit sem. Hát nem értik?

PIRIKE: *(Hátraszól.)* Maga nem ért semmit, Gálfiné. Maga csak egy gátlástalan tolvaj! Lopja mások iratait. Fel kéne jelenteni! Szégyellje magát! Mostantól kulcsra fogom zárni az ajtómat!

GÁLFI MAMA: Miért? Maga is álnéven tartózkodik az otthonban?

(Kinyílik a Gizelle ajtaja és kijön a doktornő és Pupi.)

PIRIKE: Hogy van a szegény ügyvédnő?

GÁLFI TATA: Hogy van a mi Gizellénk?

DOKTORNŐ: Hál' Istennek, jobban. Adtam neki nyugtató injekciót. Remélem, reggelre helyrejön.

GÁLFI MAMA *(dohogva)* Forduljanak fel! Még hogy ügyvédnő, még hogy a mi Gizellénk! Hát nem most bizonyítottam be, hogy csak egy szimpla takarítónő? Egy cseléd!

DOKTORNŐ: *(Gálfi mamához fordul és dühösen rákiabál.)* Szégyellje magát, Gálfi mama! Majdnem megölte szegényt. Ő nagyon beteg. Ezt mindenki tudja, még a tiszteletes és az igazgató úr is. Úgyhogy maga itt semmi újat nem mondott nekünk, csak bebizonyította, hogy illegálisan kutat mások holmija között és nem átallja zsebre vágni azokat. Ezért még számolunk, ha megjön az igazgató úr!

GÁLFI MAMA: De hát, de hát, én nem akartam rosszat. Én csak kiderítettem és felfedtem az igazságot. Hát nem értik? Senki nem érti?

GÁLFI TATA: *(Közel lép a feleségéhez, felháborodva megragadja a két vállát és rázza.)* Ide figyelj, asszony! Itt csak te vagy az egyedül, aki nem ért semmit! Ez éppen olyan, mintha most valaki kiderítette volna rólad, és a szemedbe vágná itt, mindenki előtt, hogy te, Gálfi Mihályné született Borbély Sarolta, köztisztviselőként álló asszony, 1944-ben lelőttél egy orosz katonát és elástad a kertedben. Akkor hogy éreznéd magad, mi?

GÁLFI MAMA: *(Felsikolt, arcát eltakarja.)* Jaj, hallgass, öreg, hallgass! Én nem vagyok bűnös. Az önvédelem volt. Meg akart erőszakolni. Ha csak egy kicsit is szeretsz, mint akkor, amikor segítettél elásni, akkor hallgass!
(Halálos csend. Mindenki dermedten áll.)

GÁLFI TATA: *(Észbe kap, a térdére csap, és erőltetetten hahotázni kezd.)*: Hehehe, ezt aztán jól bevették! Ezt aztán mind elhitték, nem mondom, nagyszerű egy színészpár vagyunk mi, anyukám, nem igaz? Én mondom, hogy hozzánk képest Gizelle egy di-dilettáns, harmadosztályú, színésznőcske, he-he-he-he. *(Sírásba fullad a nevetése, letérdel Gálfi mama elé és átöleli az öregasszony térdét. A válluk rázkódik a zokogástól.)*

(Ekkor mindenki óriási rémületére egy idegen, az Újságíró lép elő a filodendron mögül, nyakában fényképezőgéppel.)

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Jó napot! Újságíró vagyok. Pár órája érkeztem. *(Érdeklődve tekint a földön térdeplő öregekre és rájuk mutat.)* Úgy látom, megzavartam valamit. Megmagyaráznák?

DOKTORNŐ: Á, izééé, dehogyis zavart meg. *(Kétszer is félrerántja a nyakát.)* Tudja, mi ezt a jelenetet már napok óta próbáljuk. Készülünk egy drámával az öregek napjára, ami egybeesik az otthon fennállásának tizedik évfordulójával.

(Mindenki ugyanúgy áll, a rémülettől földbe gyökerezve. Gálfiék a földön térdepelnek és ijedten néznek fel. Az újságíró előkapja a fényképezőgépét és rájuk villantja a vakut.)

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Nagyszerű, akkor a katarzis pillanatát máris sikerült megörökítenem. Gratulálok. Bevallom, hogy ilyen élethűen előadott drámát még profi színészekről sem láttam.

DOKTORNŐ: *(Felsegíti Gálfiékat a földről.)* Álljanak fel, Gálfi tata. Mára befejeztük a próbát. Foglaljanak helyet, mindjárt hozok egy kis üdítőt. Megérdemlik. Engedjék meg, hogy bemutassam maguknak az újságírónőt.

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Kelemen Klára vagyok a Szóbeszédtől.

DOKTORNŐ: Örvendünk. Igaz, hogy csak holnapra vártuk, de így is jó.
(Fejrángatás.)

ÚJSÁGÍRÓNŐ: És megmondanák a mű címét?

DOKTORNŐ: Hááát, nem is tudom, elárulhatom-e... *(Zavartan körülnéz, segítséget várva.)* Talán Pupi megmondja, ha akarja, persze.

PUPI: A darab címe: Csak semmi malőr! És ha nem tart túl nagyképűnek, elárulom, hogy én írtam. Ez tulajdonképpen egy tragikomédia, és valahol egy erdélyi kisváros szeretetotthonában játszódik, a romániai rendszerváltás után. A mű az otthon közösségének életét mutatja be, néhány

szereplőn keresztül, akiknek jelenét a tragikus múltjuk beárnyékolja, de összefognak, és közös erővel megpróbálnak egy derűsebb világot teremteni itt maguknak, amiben nagy segítségükre van az otthon vezetősége.

DOKTORNŐ: Igen. Így van. És bevallom, nagyon meglepett a Pupi tehetsége, de különösen az a lelkesedés, amivel az öregek fogadták a darabot. Ez változatosságot hozott eddigi egyhangú életükbe. Valósággal megittasodtak.

GÁLFI TATA: *(Odalép az újságíróhoz.)* Így van. Valósággal meg vagyok ittasodva, sőt, be vagyok rúgva, hukk. Persze csak a szerepemben, he-he-he. Tudja, én egy olyan örökmozgó vén ezermestert alakítok, aki még a saját koporsóját is elkészíti, hogy abban temessék el, sőt ki is próbálja, elég kényelmes-e. Persze ez a felesége szerint rossz előjel, ami be is igazolódik, mert az öreget a hivatalos szervek tévedésből halottnak nyilvánítják és törlik a nyugdíjasok listájáról. Így szegény fél évig nem kapja meg a pénzét, aminek ugye az otthon igazgatója sem örül, hiszen ennek az összegnek a nyolcvan százalékát az elhunyt élelmezésére kéne fordítani. Az öreg ezek után felutazik Bukarestbe, a Munkaügyi Minisztériumba, ott dühösen az asztalra csap és azt ordítja: „Hogy a kutya úristen szakajtsa magukra az eget, a hétszentségit! Én igenis élek, itt vagyok, és addig el nem megyek, míg vissza nem írnak az élők sorába, a nyugdíjasok listájára, és ki nem fizetik nekem fél évre visszamenőleg a nyugdíjamat!” Na, aszondja erre a miniszter: „Hát, tata, én még olyan halottat nem láttam, aki a személyi igazolványát lengeti az orrom előtt és csapkodja az asztalomat. Úgyhogy elhiszem, hogy maga él.” És akkor az öreg visszatér az otthonba, ahol már várják a kiscsirkék, a veteményes- és virágoskert, az asztalosműhely és az otthonbeli rigolyás öregek, no meg persze az ő hitvese, akivel már nagyon sok viszontagságon mentek át. Ezeket egy ügy kapcsán kirobbanóan elevenítik fel, mintegy katarzisként, ahogy kiskegyed is mondta.

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Nahát, el vagyok ragadtatva! Igazán nem gondoltam, hogy ilyen nagyszerű élményben lesz részem.

DOKTORNŐ: Jöjjön, hölgyem, az ebédlőbe, faljon valamit, igyon egy kis üdítőt vagy kávét, én addig elkészítem magának éjszakára a vendégszobát, hiszen úgy értesültem, hogy néhány napot a körünkben szándékozik tölteni!

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Köszönöm, doktornő. Tudja, traktorral jöttem vagy tíz kilométert, és igencsak lerázta bennem a reggelit. *(Követi a doktornőt az ebédlőbe, az ajtóból visszafordul, hamiskásan Gálfi tatára kacsint, integet neki, majd eltűnik az ajtó mögött.)*

GÁLFI TATA: Na, végre elmentek. *(Pupihoz lép és megszorítja a kezét.)* Köszönöm, Pupikám, köszönöm. Sosem felejttem el, amit értem tett.

PUPI: Ne szorongassa a kezem, öreg! Csak nem engedhetem meg, hogy csorba essék az otthon hírnevén, pár idegileg terhelt ember miatt, akik csak

őrlődnek a mindennapok egyhangúságában, reumától, vérnyomástól és más nyavalyáktól gyötörve, akiknek nincsenek céljaik, akik már egy mástól sem kapnak szeretetet, és ettől még jobban bediliznek. Éppen ezért elhatároztam, hogy változtatnunk kell az eddigi szokásokon. Én tényleg írok egy színdarabot. Még ma éjjel hozzáfogok, és esküszöm, hogy el fogjuk játszani. Bebizonyítjuk, hogy még használhatók vagyunk. Aztán megjutalmazzuk magunkat egy-egy kirándulással, hétvégi szalonnasütéssel itt a kertben, megünnepeljük majd egymás születés- és névnapját.

(Aláfestő hangulatzene a párbeszéd végéig.)

GÁLFI TATA: És néhány nagyfröccsöt is felhajtunk az én feltámadásom alkalmából. Persze ha sikerül elintéznem...

PUPI: Néhány hónap múlva beköszönt a 2014. év. Mulatsággal, tánccal fogunk ünnepelni. Remélem, a vezetőség is támogatni fog minket.

GÁLFI TATA: Hogyne. Néhány mankóval, hogy össze ne essünk tánc közben, he-he-he...

GÁLFI MAMA: Nagyszerű, nagyszerű! Majd szépen felöltözünk, és én segítek mindenkinek megcsinálni a frizuráját. Apropos, maguk tudták, hogy Gizelle az Boros Mariska?

PUPI: Igen, tudtuk, de nem akartuk magának megmondani a ronda nagy szája miatt, nehogy még többet macerálja. A doktornő szerint személyiségzavara van egy korábbi súlyos betegsége miatt, és nagy sokk érte az ügyvédnő halálakor. Most azt képzelem, hogy ő Szentpéteri ügyvédnő. Bár bevallom, magam sem tudom, hogy valóban így van-e, vagy csak megjátssza magát és közben jót mulat rajtunk. De majd hamarosan fényt derítetek rá. Addig fogadjuk el olyannak, amilyen.

GÁLFI MAMA: A fene egye meg magukat! Jól kitoltak velem. Hogy nézek ezentúl a Gizelle szemébe?

PIRIKE: Majd abban a napszemüvegben, amit a doktornőtől csent el.

GÁLFI MAMA: Még mindig jobb, mint ha hallókészüléken keresztül kéne néznem.

PIRIKE: Ne sértegesen többet a siketségemmel! Amikor kibújt a bokorból az a nő, úgy megijedtem, hogy rögtön kidugult a fülem.

(Az ebédlőből kijön a doktornő, tálcán poharakat, üdítőt hoz, majd odaszól Pirikének.)

DOKTORNŐ: Pirike, az ebédlőben felejtette a levelét.

PIRIKE *(megrökönyödve)* Ki ejtette le a kenyérét?

(Kitör a nevetés, felszabadultan, a sok izgalom után. A szín sötétedik, esteledik.)

DOKTORNŐ: *(Átadja Pirikének a levelet.)* Nem a kenyerét, hanem a levelét. Itt van, tegye el. Most pedig térjenek nyugovóra. És ne felejtsek el bevenni a gyógyszereiket. És Pupi, kérem, ne felejtsem el holnapra legalább egy jelet írni. Holnap mindenképpen folytatnunk kell a próbát. *(Hátrales az ebédlő felé, ahol az újságírónőt hagyta.)* Holnap nem akarok semmi malórt! Megértették? Semmi malórt! Hát akkor szép álmokat mindenkinek!

GÁLFI TATA: Csak nehogy velem álmodjanak! Azt mondják, halottal álmodni esőt jelent... he-he-he... hukk.

(Pirike az 1-es szobába megy, a Gálfi házaspár és Pupi balra a színpalak mögé, az emeletre.)

DOKTORNŐ: *(Rágyújt, mélyen leszívja a füstöt, kiengedi, aztán belerogy az egyik fotelbe és felfelé nézve így fohászkodik.)* Uram, könyörgöm, adj egy kis nyugalmat!

(Nyílik a 2-es ajtó. Kidugja borzos fejét Gizelle, és csukott szemmel, kábán kiszól, amitől a doktornő összerезzenve a szívéhez kap.)

GIZELLE: Nem kerestek telefonon? Nem? Akkor talán majd később.

Második felvonás

(Halk gyászzene szól. A társalgó közepén alacsony dobogón koporsó van, fehér lepellel letakarva, nem látszik, ki fekszik benne. A koporsó bal oldalán a Gálfi házaspár, Pirike, a jobb oldalán Pupi, az Igazgató és a Doktornő. A koporsó fejénél a Tiszteletes. Mindenki szépen fel van öltözve. Lehajtott fővel, összekulcsolt kézzel állnak. Zene elhallgat.)

TISZTELETES: És most, testvéreim, imádkozzunk elhunyt testvérünkért!

PUPI: Állj! Vissza az egész! Micsoda dolog ez? A halott ott áll a koporsó mellett. Fel vagyok háborodva! Gálfi tata, maga nem tanulta meg a szerepét. Így nem lehet próbálni! Mindjárt nyakunkon a bemutató, és maga ott áll kinn élve, amikor benn kéne feküdjön holtan!

GÁLFI TATA: *(Hadonászik.)* Maga csak ne akarja, hogy én meghaljak, jó? Ha mindenáron temetést akar, akkor legyen maga a halott!

PUPI: De Gálfi tata, ez csak egy színjáték.

GÁLFI TATA: Ez egy horror. A nézőket ki fogja törni a nyavalya. Vegye tudomásul, hogy azért sem halok meg! Ha mindenáron lakót akar a ládába, feküdjék bele maga!

(Nyílik a 2-es ajtó és kilibeg Gizelle, loknis hajjal, fekete estélyiben.)

PUPI: Rendben van, Gálfi úr, azazhogy még sincs rendben, merthogy a púpomtól nem tudok hanyatt feküdni, sajnos. És eszem ágában sincs átírni a darabot. Még mit nem! Egész éjjel körmöltem. Úgyhogy szépen megkérem, vállalja el az elhunyt szerepét. Hisz maga a főszereplő!

GÁLFI TATA: Én aztán nem!

GIZELLE: Majd én, majd én! A Pupi kedvéért vállalom, hogy én legyek a halott főszereplő! Máris bemászom a ládába. *(A koporsóhoz lép, felemeli a leplet és kecsesen bemászik. Hanyatt fekszik, lehunyja a szemét és összekulcsolja a kezét a mellén.)* Így, jó lesz Pupika?

TISZTELETES: *(Idegesen Pupihoz lép és rázza az írott szöveget annak orra előtt.)* Na jó, jó, szerző úr, de ezek után mi legyen ezzel a szöveggel, amit a kezemben tartok, mi? Nézze meg ezt az oldalt! Maga, Pupi, azt írja itt, hogy az elhunyt kiváló asztalosmester volt, és ezt a koporsót, amiben most itt fekszik, a saját két bütykös kezével fabrikálta, és gyászolja özvegye, Sarolta...

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Helló, helló mindenkinek! Itt a sajtó! De gyönyörű napunk... *(Meglátja a koporsót és a szívéhez kapva felsikolt.)* Uramisten, hiszen ez... ez... itt a koporsóban Gizelle ügyvédnő. Mikor halt meg? Az este még beszéltem vele. Elmesélte az életét. Nagyon sok ügyfele volt. A legtöbb prostituált és meglopott nagykövet. Sokat emlegetett egy Boros Mariskát. Valami híres színésznő vagy konzumnő lehetett... Lefényképezem.

(Előveszi a fényképezőgépet és rávillant a koporsóra. Katt. Abban a pillanatban Gizelle hirtelen felül, az újságíró nő sikoltva az Igazgató karjaiba ájul.)

GIZELLE: Ne villantsa a vakut a szemembe, jó? Több tiszteletet kérek elhunyt mivoltomnak. Érti? Ah, mondják, nem kerestek telefonon? Nem?... Biztos? Akkor talán majd később... Nem maradok tovább ebben a kényelmetlen falárában. Töri a hátamat. Tehettek volna bele szivacsot! *(Mászik kifelé a koporsóból és lelkesen kiabál.)* Van egy zseniális ötletem! Hagyjuk ki ezt a szörnyű jelenetet! Az öregek úgyis mindig a halálra gondolnak, ne fokozzuk ezt még jobban. Szóval arra gondoltam, hogy temetés helyett legyen inkább esküvő. Kezdjük a 2014-es évet vidáman! Volt már savanyú évünk éppen elég! Pupika drága, megkérem, írja át a darabnak ezt a részét... Mondjuk, szeressen egymásba az otthon két lakója. Egy költő és egy ügyvédnő, és házasodjanak össze szilveszterkor. Na, mit szól hozzá?

PUPI: Rendben van, Gizelle kedvesem. A magácska kedvéért átírom ezt a részt. Legyen hát esküvő!

TISZTELETES: Nagyszerű, nagyszerű! Igaza van a nagyságos asszonynak. Én is jobban szeretek esketni, mint temetni. Akkor most megkérem az igazi elhunytat, hogy jöjjön és segítsen kivinni ezt a rohadt ládát. Hallja, Gálfi tata, magához beszélek!

GÁLFI TATA: *(Odamegy, megfogják a tiszteletessel a koporsót és viszik kifelé, miközben Gálfi tata rákiált Gizellére.)* Micsoda pimaszság csak úgy ukmukfukk befeküdni a más koporsójába, mi?

GIZELLE: Máskor tűzzön rá egy cédulát, hogy foglalt!

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Nahát, én meg azt hittem, hogy ez egy igazi ravatal. Teljesen összezavartak.

DOKTORNŐ: De hát én megmondtam az újságíróknak, hogy mi most minden nap próbálunk.

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Próbálnak hát. Próbálnak engem átverni!

DOKTORNŐ: *(Rángatja a fejét.)* Higgye el, hogy mi itt és most a Pupi színdarabját próbáljuk!

ÚJSÁGÍRÓ: Igazán? Na ne mondja! És véletlenül nem az én figyelmemet próbálják elterelni valakiről? Például Jolánka néniről, aki tud az otthonbeli lopásokról, és akit el akarnak távolítani innen, nehogy kikotyogja a sajtónak a bűnösök nevét?

DOKTORNŐ: Mi itt semmiféle lopásról nem tudunk. Jolánkát pedig felejtse el, mert ő fekvőbeteg, akit nem lehet zavarni.

(Ebben a pillanatban balról betipeg Jolánka néni. Kezében kis görbebot. A haja a feje búbján borzos kontyocskában összefogva, melyből ősz szálak meredeznek szerte. Kissé előregörnyedt. Hálóingére piros tréningfelsőt vett. Papucs nélkül van. Egyik lábán kék, a másikon fehér zokni trottyosodik.)

JOLÁNKA: *(sipítva)* Mi van, mi van? Miről van szó? Mi ez a nagy csoportosulás? Miért vannak itt ilyen sokan? Halljam, halljam!

IGAZGATÓ: *(Fájdalmasan feljajdul a fotelben és a fejéhez kap.)* Jézus, Mária, Szent József! Már csak ő hiányzott a boldogságomhoz!

DOKTORNŐ: *(Erősen rángatja a nyakát):* Ez nem lehet igaz! Ezt nem hiszem el! A tegnap még ülni is alig tudott. Én vagyok az orvos, tudom, mit beszélek.

PIRIKE: *(Odaszalad Jolánkához és megöleli)* Jaj, Jolánka! Az én kedves, öreg barátnóm! Jaj, de örülök, hogy meggyógyult!

GÁLFI MAMA: Na, lesz még egy siketünk. Meg leszünk áldva!

JOLÁNKA: *(Előretipeg, már középen áll. Kicsit reszket, de azért harcias. Botjával körbemutat, majd a padlót koppintgatva sipítva szól.)* Na mi az? Miért gyűltek itt össze ennyien? Segélyt osztanak? Mennyit kapok?

DOKTORNŐ: *(kiabál)* Egy jó kis fejmosást fog kapni, amiért engedély nélkül fel mert kelni. Érti? Megmondtam, hogy pihennie kell! Maga olyanokat csinál, amit nem szabad!

JOLÁNKA: A doktornő is olyanokat csinál, amit nem szabad! Lopja a betegektől a gyógyszert és feketén eladja!

DOKTORNŐ: *(Rángatja a fejét.)* De Jolánka, az isten szerelmére, miről beszél?

JOLÁNKA: Arról a nagy nejlonzásnyi gyógyszerről beszélek, amit akkor vitt el, amikor a tiszteletes úr a teherautónyi segélyruhát meg élelmiszert.

DOKTORNŐ: *(az Újságíróhoz)* Nagyon kérem a riporternőt, ne figyeljen rá.

Egy árva szó sem igaz abból, amit összehord.

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Akkor talán Jolánka is a darab egyik szereplője, és most próbálja a szöveget?

IGAZGATÓ: *(kapva az alkalmon)* Igen, igen. Ő a legnagyobb főszereplő! *(Felugrik, izgatottan járkál, hadonászik, Jolánkára bök.)* Egy ütődött szenilis siket vénasszonyt játszik, akit a mocsokból kapartunk ki, és akinek az a rögeszméje, hogy a doktornő lop, meg... a... meg... a...

JOLÁNKA: *(közbeváág, hadonászik a botjával)* Meg maga. Mert nem csak a doktornő lop. Itt mindenki lop. De legtöbbet az igazgató. Még a nagy színes tévét és az ótomata mosógépet is elemelte, a finom damaszt ágyneműkről nem is beszélve! *(Ekkor érkezik vissza Gálfi tata és a tiszteletes.)* Jön már a tiszteletes úr! Kérdezzék csak meg tőle. Ő is tud a lopásokról!

TISZTELETES: *(A torkához kap ijedten.)* Te jószágos Úristen! Ez nem lehet igaz! Megjött Anti bácsi mása. Végünk van!

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Én is azt hiszem. Jobb, ha őszintén beismerik a lopásokat, vagy magyarázattal szolgálnak, mert nem akarok igazságtalanul vádaskodni.

(Mindenkori dermedten áll egy nagy kupacban, egymásba kapaszkodva. Olyanok, mint egy ijedt csoportkép. Az újságíró leveles válláról a fényképezőgépet.)

ÚJSÁGÍRÓNŐ: És most, hogy ilyen szépen együtt vannak, csinállok magukról egy jó kis csoportképet. Figyelem! Most repül a kismadár! Katt és még egy katt. És kész is van a fényképecske.

JOLÁNKA: *(A villanásra nagyot szökken, aztán harciasan az újságíró felé indul, botjával felé bökdösve.)* Megvagy, te büdös tolvaj! Te elvetemedett, pimasz perszóna, te! Volt pofád ellopni a drága fényképezőgépet, amit még szegény megboldogult Lajosomtól kaptam Szovátán! *(Elkapja a masinát és rángatja, miközben az újságíró a gépet a szijánál fogva húzza vissza és levegő után kapkodva teljesen megrökönyödött ábrázatot vág.)*

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Hé, hé, lassan a testtel! Ez a szerkesztőség tulajdona. Tönkre ne tegye itt nekem, mert leverik rajtam az árát. Segítsen már valaki! Igazgató úr, ne tátsa ott a száját, mentsen meg az öreglány karmaiból!

IGAZGATÓ: *(Odaugrik és lefogja Jolánkát.)* Jövök már. Tiszteletes úr, kérem, legyen szíves segítsen maga is. Vigyük fel Jolánt az emeletre! Doktornő, jöjjön velünk és adjon Jolánkának egy erős nyugtatót.

(A két férfi megfogja az öregasszonyt, egyik a hóna alá nyúl, a másik a lábát fogja, úgy vonszolják kifelé, arra, amerről jött. Az öregasszony tiltakozva rúgkapál, sipít. Az egyik zokni leesik a lábáról.)

JOLÁNKA: Hagyjanak békén! Én nem csináltam semmit. Azt a nőt fogják el, aki fényképezőgépeket szokott lopni! Az enyémet is ellopta! Itt mindenki lop! Fel fogom jelenteni magukat. Fogják meg a tolvajt!

IGAZGATÓ: *(A kanyarból ziláltan visszafordul és lihegve odakiált az újságírónek.)* Ahogy elrendeztük Jolánkát, azonnal visszajövök. Kérem, várjon meg!

(Eltűnnek Jolánkával. A társalgóban zűrzavar. Mindenki összevissza kiabál.)

GÁLFI TATA: Te jó ég, ez a Jolán éppen olyan szenilis lett, mint Antal úr volt, az öreg fűszeres, akit Váradról hoztak ide tavaly. Az is lopással gyanúsította a tiszteletes urat.

GIZELLE: Ezt hívják rögeszmének. Ugye, Pupika? Maga művelt ember, tudnia kell.

PUPI: Igen, igaza van, kedvesem. Ez igen súlyos mentális betegség. Sajnos Jolánkán kívül ismerek még mást is, akinek rögeszméje van. *(A kisasztalról felvesz egy dossziét és lapokat oszt szét a jelenlevők között.)* Figyelem, figyelem! Ezek a szerepeik. Tanulmányozzák át a szöveget, aztán jön a próbaolvasás. És figyelmesen olvassák a szöveget, mert nézőnk is lesz az újságíró személyében. Úgy ám! Már helyet is foglalt körünkben. Olvasópróbát tartunk. Maga is, Pirike! Hányszor mondjam még el? *(Rákiált Pirikére, aki nem figyel, mert éppen egy kenyérdarabot majszol, amit a zsebéből halászott elő.)* Pirike, vegye elő a példányát!

PIRIKE: *(Hátratántorodik.)* Mit ordibál itt, mint a fába szorult féreg! Mondtam, hogy kidugult a fülem!

PUPI: Nagyon örülök. Egy nagy kő esett le a szívemről. Akkor most megkérdezem, akarják-e, hogy fellépjünk a darabbal, vagy sem. Most szóljon az, aki ki akar szállni.

PIRIKE: Ki akar itt válni? Hát nem arról volt szó, hogy össze akarnak házasodni, mi?

GÁLFI MAMA: Még jó, hogy kidugult a füle. Képzem, mi lenne akkor, ha süket lenne. Én azt hiszem, senki nem akar kiszállni. Vágjunk hát bele, rendező úr!

PUPI: Ez a helyes beszéd. Nem fogunk meghátrálni. Sikerre visszük a darabot!

GIZELLE *(tapsol)*: Jaj, de jó, jaj, de jó! Úgy örülök. Mire várunk még? Kezdjük el a próbát, Pupika. *(Fürtjeit igazítja.)* Alig várom, hogy szerepeljek.

GÁLFI MAMA: Maga könnyen beszél. Magának van a leghálásabb szerepe. Fiatal, szerelmes ügyvédnőt alakít. Úgy látszik, még a darabban is értelmiségi szerep jutott magának. Szóval egy szerelmes ügyvédnőt alakít, akit feleségül fog venni egy nagyszerű emberke, egy költő, aki szereti magát. De mi? Mi itt mind a siketet, a szenilist, meg a ronda nagyszájú vénasszonyokat fogjuk eljátszani, akik egész nap csak pletykálnak és szapulják egymást. Csak Gálfi tatának vannak jó tulajdonságai, mert ő

itt igazi hőst alakít, bár szerintem kissé pipogya, mert a saját feltámadását sem képes egyedül elintézni...

GÁLFI TATA: (*Le-fel sétál, mint egy beképzelt kakas.*) Köszönöm a bókot, asszonyom. Én igazán meg vagyok elégedve a szerepemmel. Pupi igazi művész, mert jól eltalálta a jellememet. Ha sikerül elintézni a feltámadásomat, majd fizetek neki egy áldomást.

GÁLFI MAMA: (*Felugrik és mellbe löki az öreget.*) Ki nem hagynál egy alkalmat sem, hogy öblögesd a torkod, mi?

GÁLFI TATA (*Hátat fordít az öregasszonynak.*) Ezt a megjegyzést meg sem hallottam. És ne lökdöss, mert pórul jársz.

GÁLFI MAMA: Mondja, Pupi, nem írná hozzá azt is, hogy a Gálfi házaspár megnyerte a lottón a főnyereményt és itt hagyott csapot-papot? Vettek egy szép kis házat, kertecskével, és minden vasárnap vendégül látják a költőt a feleségével.

PUPI: Nem árulok el többet. Még mit nem! Ha most elmondom, mi fog történni, akkor lelövöm a poént. Várja csak ki a sorát! Most pedig megkérem Gizellét, kezdje el összeolvasni a szövegét Gálfi mamával, aztán majd a többiek is bekapcsolódnak. Kezdés!

GIZELLE: (*Beleolvás a lapba, feláll és körbeandalogva a társalgót, áhítatosan szavalni kezd.*) „Ha megérinted a kidöntött fákat / Fészkeikre a madarak visszazállnak / Kifésülöd hajamból a múltat / Sikongva a magasba hullnak / A folyót forrásához tereled vissza / Tisztuljon a szennyezett föld, ha issza / Megtörve senki meg ne lásson / Jegenye szobor vagy a tájon / Állsz szakadék szélén, magadra várva / S úgy mész keresztül, mintha a híd állna.”

PUPI: Ez nem a próbaszöveg! Kérem, a verseimet most tegye el, majd más alkalommal felolvashatja. Kérem.

GIZELLE: (*Gizelle legalulra rakja a verset. Olvas.*) Ah, képzeljék, azt álmodtam, hogy egy csodálatos márványpalota lépcsőjén lépegettem fölfelé, egyre feljebb, egyre feljebb. (*Karját emelgetve mutatja.*)

GÁLFI MAMA: (*olvas*) Ez azt jelenti, hogy ki fogja törni a lábát!

GIZELLE: (*olvas*) Érdekes, a múltkor azt álmodtam, hogy a polgármester úrral táncoltam, és maga akkor is azt jósolta, hogy ki fogom törni a lábam. De ezt én nem veszem be. Nem ám. Maga csak azért mond ilyeneket, mert irigyli az én intellektuélletem! Mindenki azt irigyli, ami nincs neki. (*Hirtelen Gálfi mama felé fordul és szövegen kívül ráförmed.*) Vén szarkeverő! Szűkagyú proli! Ki nem állom magát!

GÁLFI MAMA: (*Felugrik és erősen meglöki Gizellét.*) Kölcsönös!

PUPI: Állj! Ez nem volt a szövegben. Megkérem magukat, hogy ne improvizáljanak.

GIZELLE: (*izgatottan*) Mondja, Pupi, mikor jön már az a jelenet, amikor a költő megkéri az ügyvédnő kezét?

PUPI: Legyen türelemmel! Az is meglesz. Csakhogy van itt egy kis probléma.

GIZELLE: Mi az? Mi az? Mondja gyorsan!

PUPI: Tudja, kedves hölgyem, az egyetlen bökkenő az, hogy a költő egy Boros Mariska nevű, szorgos kezű egyszerű asszonyba szerelmes, és nem Gizelle ügyvédnöbe. Úgyhogy el kell döntenie, hogy az ügyvédnö szerepét választja-e, avagy a Boros Mariskáét.

(Mély csend. Mindenki meglepetten áll, de legjobban Gizelle van megdöbbenve. Hápog, tátog, nyekereg.)

GIZELLE: *(hebegve)* De... de... de... háát... én... én nem is tudom, mit mondjak. *(Kétségbeesve tapogatja az arcát, haját, nyakát, mellét, a kezét, amin karkötők zörögnek. Egyet levesz, nézi, mi van a belsejébe vésve.)* De hiszen ez, ez a karkötő az én kezemen a Gizelle ügyvédnöé, bele van vésve a neve. És én viselem.

PUPI: *(Gizelléhez lép, megfogja a kezét és a bal oldali fali tükörhöz vezeti.)* Jöjjön, kedvesem, és nézzen bele a tükörbe! Nos, kit lát a tükörben? Halljuk!

GIZELLE *(Belemered a tükörbe, megérinti tükörképét, majd megtapintja a sajátját.)* Én, én ezt nem értem. Ne haragudjanak, de én semmit nem értek. Fel nem foghatom, hogy ez a Boros Mariska, aki visszanéz rám a tükörből, miért festette ki ennyire erősen az arcát? Úgy néz ki, mint egy izé, mint egy útszéli nő. Jaj, Istenem! *(Előveszi a zsebéből a zsebkendőjét, megköpködi és próbálja ledörzsölgetni a pirosítót az arcáról.)* Ezt máris le kell törölnöm. Pfű, pfű, már le is dörzsöltem a pirosítót. Érdekes, ha nincs rajtam az a sok festék, éppen olyan vagyok, mint régen. Igen, igen! *(Csak áll bávatagon és mosolyogva nézi magát a tükörben.)*

GÁLFI TATA: *(Pupihoz lép, megrázza a kezét.)* Híjnye, a hétszentségit! Maga aztán egy zseniális pszichiáter, Pupikám, hallja-e. Le a kalappal maga előtt! Csak legyen nagyon óvatos! Túlságosan könnyen megy ez a nagy átváltozás.

PUPI: *(Gizelléhez)* Bemutatkozna, a kedvemért, kedves hölgyem?

GIZELLE: *(Kicsit bizonytalanul és szégyenlősen, de egyszerű, tiszta hangon.)* Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Boros Mária varrónő és bejárónő vagyok. Húsz évig dolgoztam Szentpéteri Gizelle ügyvédnőnél, akinek gyönyörű könyvtára volt és megengedte, hogy olvassam a világirodalom nagyjait. Ott szerettem meg a költészetet. Valósággal a versek rabja lettem, és Pupi levett a lábamról a tehetségével. Tudniuk kell, hogy a versei igazi gyöngyszemek.

GÁLFI MAMA: Na hál' istennek! Hatalmas kő esett le a szívemről. Megszabadultam végre a gőgös és hisztériás ügyvédnöcskétől!

GIZELLE: *(Fenyegetően lép egyet Gálfi mama felé.)* Mindjárt megrúgom, maga vén kleptomániás szipirtyó!

PUPI: *(Visszatartja Gizellét.)* Elég legyen! Békéljenek meg egymással, hiszen ha jól hallottam, most már ugyanazt a társadalmi réteget képviselik mind-

ketten. *(Lapozza a papírokat, aztán kihalász egyet és Gizelléhez lép.)* Vegye elő a harmincnyolcadik oldalt, kedvesem, és válaszoljon a kérdésemre. *(Gizelle lapozgat, megtalálja, beleolvas és mézédés mosollyal néz Pupira.)*

PUPI: *(Megfogja Gizelle kezét, mélyen a szemébe néz.)* Engedje meg, hogy megkérjem a kezét. Hozzám jön feleségül, Mária?

GIZELLE: Igen, igen! Ezer örömmel, hiszen szeretem, szeretem!

(Átölelik egymást és pár másodpercig úgy maradnak.)

GÁLFI MAMA: *(Izgatottan felugrik és indul kifelé.)* Megyek és elmondom mindenkinek a nagy újságot. Le fog esni az álluk.

PUPI: *(Gyorsan kibontakozik az ölelésből és elkapja Gálfi mama gallérját.)* Maga, Gálfiné, csak üljön az ülepén és ne menjen sehová! Elfelejtette, hogy ez itt csak egy színdarab? Ezt a jelenetet még ki kell dolgozni. Még nem tökéletes. Most pedig térjenek nyugovóra! Befejeztük a próbaolvasást. Éjjel tovább kell írnom a darabot. Holnap majd folytatjuk.

PIRIKE: Jó éjt, szép álmokat! *(Bemegy a szobájába.)*

(Gálfi tata pipára gyújt, eregeti a füstöt, nagy léptekkel le-fel járkál. Halk aláfes-tő zene.)

GÁLFI TATA: Én azt mondom, hogy az élet a legszebb és legizgalmasabb szerep, és még lámpaláza sincs tőle az embernek. Legfeljebb zsebláza. He-he-he.

GÁLFI MAMA: *(Összepakolja a kötést. Gálfi tatához lép.)* Na jössz, te vén perna-hajder? Tegyük el magunkat holnapra.

(Egymásba karolnak és elballagnak bal felé, ahonnan fel lehet menni az emeletre.)

GIZELLE: *(A tükörben nézegeti magát mosolyogva. Körbeforog, nézegeti magát minden oldalról.)* Örülök, hogy újjászülehettem. Igazán. És most megyek az ágyamba, hogy holnap pihenten tudjak próbálni. Álmodjon rólam, Pupi. Viszlát, jó éjt maguknak! *(Bemegy a 2-es szobába.)*

(Pupi a dohányzóasztalon a lapokat rendezgeti.)

ÚJSÁGÍRÓNÓ: *(Tapsol.)* Nagyszerű, nagyszerű! Gratulálok, szerző úr. Jó életíze van a darabjának. Maga aztán nem semmi. Igazán örülök, hogy megismertem. Mondja, kedves Pupi, nincs véletlenül egy újságíró számára is szerep ebben a darabban?

PUPI: Már hogyne volna. Magácska egy fiatal, csinos újságírónt alakít, aki váratlanul érkezik az otthonba és egy nagy levelű filodendron mögül lesi ki az öregotthon közösségének az életét, melyet igencsak félreértelmez.

Aztán megírja, fényképekkel hitelesíti az eseményeket és nagy sikert arat vele. Beutazza a világot és lassan elfelejt minket. *(A háttér fokozatosan sötétülni kezd.)* Gazdag, élménydús élete lesz, és mert a Jóisten hosszú életet szánt magának, szépen megöregszik. És akkor egy napon a kezébe kerül a rólunk írt riportja. Újraolvassa, és abban a pillanatban meg fogja érteni a lényegét... És most, ha megbocsát, hölgyem, megyek lepihenni. Egész éjjel írtam, úgyhogy nagyon fárasztó volt a napom.

(Pupi kezét csókol az újságíróknak, majd balra távozik. Már csak az Újságíró áll megvilágítva.)

ÚJSÁGÍRÓNŐ: Istenem, micsoda egy zűrzavaros napom volt! Teljesen kikészültem. *(Az órájára néz.)* Már tíz óra van? Mennem kell a szállásomra. *(A filodendronhoz lép, felemeli a kényeztetőasztalját és lassan kilép az udvarra nyíló teraszajtón.)*

(A kerek reflektorfényben, ott, ahol az előbb az újságíró állt, most egy kék pamutzokni van megvilágítva, ahogy trotyyosan hever a földön. Rövid, hatásos csend, aztán nyílik a 2-es ajtó, kidugja borzos fejét Gizelle, és felhangzik ismerős, affektáló hangja.)

GIZELLE: Mondják, nem kerestek telefonon? Nem? Akkor talán majd később

(Függöny)